

Neopaganismus

Pomineme-li otázku pocitů, emocí, afektů atd. a zůstaneme-li jen u myšlení a jeho myšleného, je rozhodující, vztahujeme-li se oněmi pocity, emocemi, afekty apod. do sféry předmětných skutečností (ovšemže konkrétních či konkrescentních, nebo alespoň za takové prohlašovaných) nebo naopak do sféry ryzích nepředmětností. V prvním případě můžeme mluvit o paganismu (či pohanství) v tradičním smyslu nebo o neopaganismu (novopohanství) ve smyslu dnes aktuálním. V obou případech jde o religiozitu, proti které se odedávna kriticky obraceli a kterou potírali staroizraelští proroci (na které pak navazoval i Ježíš, zatímco křesťané tuto kritiku a jednoznačné odmítání ve své většině relativizovali svým praktickým i myšlenkovým kompromisováním). Zejména pak platí, že všude tam, kde se objeví nějaká nová vlna „zbožnosti“, stává se zpřemětnující (tradičně metafyzické) myšlení zdrojem zmíněného neopaganismu. To platí zejména o době baroka, ale platí to také o současné dnešní náboženské vlně. To celé úzce souvisí s otázkou svobody. Nic, co má předmětnou stránku (podobu), není a nemůže být zdrojem naší svobody, a zároveň ani my sami si nemůžeme svou svobodu vytvořit a dát. Pohanství (i novopohanství) je vlastně útekem od svobody, neboť zapřahá spoustu pocitů, emocí a afektů do práce na omezení a redukci rizikovosti svobodného počínání a tím i na oslabení či dokonce vyloučení jiných pocitů, zejména pocitu znejištěnosti a nejistoty.

(Písek, 950415-1.)